

Agenda – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 23 Tachwedd 2016

Amser y cyfarfod: 13.30

34(v2)

---

1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar Lefarwyr y Pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i Ysgrifennydd y Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

2 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Amgylchedd a Materion Gwledig

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar Lefarwyr y Pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i Ysgrifennydd y Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

3 Cwestiynau i Gomisiwn y Cynulliad

(5 munud)

[Gweld y Cwestiynau](#)

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

4 Datganiadau 90 Eiliad

(5 munud)

5 Cynnig i ddiwygio Rheol Sefydlog 26 mewn perthynas â Biliau Aelod

(5 munud)

NDM6169 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Busnes, 'Diwygio Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 26 – Biliau Aelod' [a osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 15 Tachwedd 2016; a

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheol Sefydlog 26, fel y nodir yn Atodiad B i Adroddiad y Pwyllgor Busnes.

6 Dadl gan Aelodau Unigol o dan Reol Sefydlog 11.21(iv)

(60 munud)

NDM6143

[Lee Waters \(Llanelli\)](#)

[Huw Irranca-Davies \(Ogwr\)](#)

[Simon Thomas \(Canolbarth a Gorllewin Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cydnabod manteision enfawr posibl cymhwyso 'data mawr' mewn amaethyddiaeth.

2. Yn nodi'r twf o ran ymchwil a datblygu mewn amaethyddiaeth fanwl fel ffordd o gynyddu cynnyrch, gwneud y defnydd gorau o adnoddau prin a lleihau'r defnydd o gemegau niweidiol.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ddatblygu strategaeth i roi Cymru ar y blaen o ran datblygiadau amaethyddiaeth fanwl.

7 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig

(60 munud)

NDM6170 [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cydnabod bod y diwydiant manwerthu yn cyflogi 130,000 o bobl yng Nghymru, ac yn gwneud cyfraniad allweddol i economi Cymru.
2. Yn nodi mai cyfradd y siopau gwag yng Nghymru yw 14 y cant, a bod y gyfradd a ragwelir o ran cau siopau yn uwch yng Nghymru nag yn unman arall yn y DU dros y ddwy flynedd nesaf.
3. Yn gresynu nad yw Llywodraeth Cymru wedi defnyddio mesurau arloesol a chefnogol i gynorthwyo busnesau wrth bontio i drefniadau ailbriso Asiantaeth y Swyddfa Briso, gan adael busnesau Cymru i wynebu ardrethi uchel, ynghyd â system o ad-daliadau dros dro, a phroses araf o apeliadau.
4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:
  - a) dileu ardrethi busnes ar gyfer pob busnes sydd â gwerth ardrethol o hyd at £12,000, a rhoi cymorth sy'n lleihau'n raddol i'r rhai sydd â gwerth ardrethol o hyd at £15,000;
  - b) gweithredu ffordd ragweithiol o ddiwygio'r system ardrethi busnes hynafol mewn ffordd radical, a gwneud Cymru yn genedl flaengar o ran mynd i'r afael â'r angen i ddarparu amgylchedd busnes mwy cefnogol; ac
  - c) rhoi cap ar unwaith ar y lluosydd, a chynllun wedi'i amserlennu ar gyfer gostyngiad graddol mewn ardrethi.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1. [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu pwyntiau 3 a 4 a rhoi yn eu lle:

Yn ailddatgan annibyniaeth Asiantaeth y Swyddfa Brisio yn dilyn datganoli ardrethi annomestig i Gymru.

Yn nodi nad diben gwaith ailbriso Asiantaeth y Swyddfa Brisio yw codi refeniw ychwanegol ac er bod rhai gwerthoedd ardrethol wedi cynyddu at ei gilydd maent wedi lleihau.

Yn nodi'r canlynol gan Lywodraeth Cymru:

- a) penderfyniad i estyn y cynllun Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach ar gyfer 2017–18, gan leihau'r dreth y mae 70,000 o fusnesau bach yng Nghymru yn ei thalu;
- b) penderfyniad i sefydlu'r cynllun Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach yn gynllun parhaol o 2018, gan roi sicrwydd i fusnesau bach y bydd y lleihad yn eu treth yn parhau;
- c) ymrwymiad i adolygu'r cynllun Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach er mwyn ei wneud yn gynllun symlach a thecach i fusnesau yng Nghymru;
- d) penderfyniad i gyflwyno cynllun rhyddhad trosiannol gwerth £10 miliwn ym mis Ebrill 2017 er mwyn cynnig cymorth ychwanegol i fusnesau bach sy'n elwa ar y cynllun Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach ac y mae'r gwaith ailbriso wedi effeithio arnynt.

[Os derbynnir gwelliant 1, bydd gwelliant 2 yn cael ei ddad-ddethol]

Gwelliant 2. [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Dileu pwynt 4 a rhoi yn ei le:

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) ehangu'r cymorth pontio sydd ar gael i fusnesau bach y mae gwaith ailbriso ardollau annomestig 2017 wedi effeithio arnynt;
- b) dileu ardrethi busnes ar gyfer pob busnes sydd â gwerth ardrethol o hyd at £10,000 y flwyddyn, a rhoi cymorth sy'n lleihau'n raddol i fusnesau sydd â gwerth ardrethol o rhwng £10,000 ac £20,000;

c) eithrio pob busnes rhag talu unrhyw ardrethi yn ystod eu blwyddyn gyntaf o fasnachu, er mwyn annog dechrau busnesau newydd;

d) cyflwyno lluosydd hollt ar gyfer busnesau bach a mawr fel yn yr Alban a Lloegr; ac

e) archwilio disodli ardrethi busnes yn gyfan gwbl gan ffurfiau eraill o drethi nad ydynt yn rhwystro cyflogaeth, adfywio canol trefi a buddsoddi mewn gwaith a pheiriannau.

8 Dadl Plaid Cymru

(30 munud)

NDM6171 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn gresynu at y bwlch rhwng y gweithwyr a gaiff y cyflog uchaf a'r gweithwyr a gaiff y cyflog isaf yn awdurdodau lleol Cymru a'r sector cyhoeddus ehangach.

2. Yn nodi llwyddiant Plaid Cymru o ran gorfodi Llywodraeth Cymru i ddiwygio'r Ddeddf Democratiaeth Leol yn ystod y Pedwerydd Cynulliad i gynnwys mesurau sydd wedi gwella tryloywder o ran sut y penderfynir ar gyflog uwch swyddogion drwy sefydlu panelau taliadau annibynnol.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

(a) deddfu i gyflwyno cyfres o gyfraddau, telerau ac amodau cyflog a gaiff eu penderfynu'n genedlaethol, i reoli cyflogau uwch swyddogion a phrif swyddogion drwy fframwaith cenedlaethol a fyddai'n sicrhau tegwch i bob gweithiwr yn y sector cyhoeddus yng Nghymru; a

(b) diffinio rôl prif weithredwyr awdurdodau lleol mewn deddfwriaeth a fyddai'n cynnwys diddymu taliadau ychwanegol i swyddogion cynghorau ar gyfer dyletswyddau swyddog canlyniadau.

['Deddf Llywodraeth Leol \(Democratiaeth\) \(Cymru\) 2013'](#)

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1. [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu pwynt 2 a rhoi yn ei le:

Yn nodi gofynion y Ddeddf Democratiaeth Leol, sy'n cynnwys mesurau sydd wedi gwella tryloywder o ran sut y penderfynir ar gyflog uwch–swyddogion drwy ehangu pwerau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol.

[Os derbynnir gwelliant 1, bydd gwelliant 2 yn cael ei ddad-ddethol]

Gwelliant 2. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Dileu pwynt 2, a rhoi yn ei le:

Yn cydnabod cynigion y Ceidwadwyr Cymreig, a oedd yn galw ar Lywodraeth Cymru i osod cyfyngiad gorfodol ar gyflogau deiliaid swyddi uwch i sicrhau bod awdurdodau lleol yn gorfodi uchafswm effeithiol ar gyflogau.

Gwelliant 3. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Dileu pwynt 3 a rhoi yn ei le:

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ystyried deddfwriaeth a gyflwynwyd yn awdurdodaethau eraill y Gymanwlad, sydd wedi corffori cyfrifoldebau prif weithredwyr llywodraeth leol yn y gyfraith, fel Adran 94 A o Ddeddf Llywodraeth Leol Awstralia 1989.

['Australian Local Government Act 1989'](#)

[Os derbynnir gwelliant 3, bydd gwelliant 4 yn cael ei ddad-ddethol]

Gwelliant 4. [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Ym mhwynt 3, dileu is–bwynt 3 (a) a rhoi yn ei le:

gweithio gyda phartneriaid cymdeithasol i ddatblygu fframwaith cenedlaethol a fyddai'n sicrhau cyflog teg i weithwyr y sector cyhoeddus datganoledig yng Nghymru; a

Gwelliant 5. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Ychwanegu fel pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn nodi'r dystiolaeth a glywodd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, pan alwodd rhanddeiliaid am gydberthyniad rhwng cyflog uwch reolwyr a pherfformiad y sefydliad, fel dangosydd allweddol o sicrhau gwerth am arian.

['Trawsgrifiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus: 13 Mai 2014'](#)

Gwelliant 6. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn nodi ymhellach dystiolaeth y Gymdeithas Prif Weithredwyr ac Uwch Reolwyr Awdurdodau Lleol i Ymchwiliad Pwyllgor Dethol Llywodraeth y DU ar Gymunedau a Llywodraeth Leol i Dâl Prif Swyddogion ym mis Ionawr 2014, a oedd yn cydnabod bod nifer o awdurdodau lleol wedi dechrau rhannu prif weithredwyr a thimau uwch reoli ers 2010 er mwyn gweithredu arbedion costau ymhellach.

['Local Authority Chief Executives and Senior Managers' submission to the UK Government's Communities and Local Government Select Committee Inquiry into Local Government Chief Officer Remuneration'](#)

9 Dadl Plaid Cymru

(30 munud)

NDM6172 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod y tasglu canser annibynnol wedi galw am darged o 28 niwrnod ar gyfer diagnosis.
2. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau bod y buddsoddiad ychwanegol mewn cyfarpar diagnostig, a gafodd ei sicrhau gan Blaid Cymru yn nhrefodaethau'r gyllideb, yn helpu i gyrraedd y targed hwn.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1. [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Yn nodi:

- a) y pwyslais ar ganfod canser yn gynt fel y'i nodwyd yn y cynllun diwygiedig Cynllun Cyflawni Canser ar gyfer Cymru (2016–2020);
- b) bod mwy o bobl nag erioed yn cael eu trin am ganser yng Nghymru a bod y cyfraddau goroesi yn uwch nag erioed o'r blaen; ac
- c) y bydd Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod y buddsoddiad ychwanegol mewn cyfarpar diagnostig a nodwyd yn y gyllideb ddrafft yn cael ei ddefnyddio i wella amseroedd aros a chanlyniadau triniaethau canser.

['Cynllun Cyflawni Canser ar gyfer Cymru 2016–2020'](#)

[Os derbynnir gwelliant 1, bydd gwelliant 2 yn cael ei ddad-ddethol]

Gwelliant 2. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Dileu pwynt 2 a rhoi yn ei le:

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i wella mynediad at wasanaethau sgrinio ledled Cymru gyfan drwy gydnabod y rôl y mae gwasanaeth cenedlaethol symudol trin canser yn ei chwarae o ran cefnogi'r rhai sydd â chanser, ynghyd â lleihau atgyfeiriadau i ofal eilaidd drwy wneud mwy o ddefnydd o dechnoleg ddiagnostig mewn meddygfeydd.

10 Cyfnod pleidleisio

11 Dadl Fer

(30 munud)

NDM6167 [Angela Burns \(Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro\)](#)

Dyslecsia – Golwg gwahanol ar fywyd

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 29 Tachwedd
2016